

SZILÁGYSOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díja:

Előfizetési díj:

Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő, számonként 20 fillér

Felelős szerkesztő:

Dr. UDVARI JÓZSEF

Főmunkatárs: SOMLYÓI ELLER GIZELLA.

Hivatalos hirdetés félhasábig 6 pengő, nyiltér soronként 40 fillér. Állást keresők hirdetése 80 fillér.

A Kraszna- és Berettyómenti magyarság lelkes sorakozása az Erdélyi Párt zászlója körül.

Huszonkét év szenvedéseiben egyéforrt magyar hűség töretlen maradt. — Bárá Braunecker Antal képviselőt lelkes örömmel fogadta a város és falvak népe.

Ha azt mondjuk, hogy új párt alakult Erdélyben, ezzel nem világosítjuk meg oly tisztán a tényállást, amint az valóban van, Mert *nem* alakult új párt, az *Erdélyi Párt* nem új alakulat, hanem folytatása a *Magyar Pártnak*, annak a Magyar Pártnak, amely az elnyomatás éveiben oly bátran szállt sikra a szárnyai alá tömörített magyarságért. Hogy úgy mondjuk: jogutód az *Erdélyi Párt* s a Magyar Párt régi célkitűzéseinek utján halad és a változott viszonyokhoz mérten újabb célkitűzésekkel, az erdélyi problémákat oldó-orsvóló eszmékkel indul el, tömörítve az Erdélyi Párt programja ez: „Akarja az erős, független Magyarországot, a honvédség fejlesztését, a moldovai és bukovinai magyarok visszatelepítését, a székelyföldi birtokviszonyok helyreállítását, az állás és munkanélküli erdélyiek elhelyezését. És: a román uralom kártevését tegyék jóvá. Erdély természeti kincseit aknázzák ki s illesszék az ország egységes gazdasági életébe.”

Az Erdélyi Párt zászlóbontása, szervező útja során Szilágysomlyó magyarságához is kérdést intézett, hogy vállalják-e, akarják-e a bennünket felszabadító kormány munkáját támogatni? Az Erdélyi Pártba való belépéssel igazolni óhajtják-e azt, hogy e visszatért rész sérelmei, sebei orvoslásra várnak s hogy e sérelmeket, sebeket igazán azok tudják feltárni, akik jól ismerik, akik két évtizeden keresztül aggódó kézzel kötöztették, próbálták gyógyítani ezeket a vérző erdélyi sebeket. A Magyar Párt, amely az új Erdélyi Párt névvel indul gyógyító hivatására, az, amely legilletékesebb arra, hogy husz év után a sajátos erdélyi lélek érzékenységét, porig sujtott elcsétségét újra megacélozza, magasra emelje. Tehát össze kell tartanunk. Egységünket ne bontsa fel senki és semmi s éppen azért, hogy a fölzsabadító anyaország boldogításának igaz erősségei lehessünk minden kísértéssel szemben, ne tántorodjunk el a bizalmunk letéteményesétől, a lelki egységünket, erdélyi magyar öntudatunkat jelentő és kihangsúlyozó Erdélyi Párttól.

Erdély új korszaka

most kezdődik. A történelem lapjait csak megpecsételi egy-egy sorsdöntő politikai dátum, de nem fejezi be. Befejezhetetlen az, mint a tovább folytatódó, örökké megújuló élet.

Most értünk el ahhoz az időhöz, amelyben Erdély ki kell álljon Erdélyért. És másfelől megmutassa, hogy a fölzsabadítást

meghozó jelenlegi kormány mögött egységesen áll.

Az *Erdélyi Párt* az, amely ezt az erdélyiek nevében végezni fogja. Szervező útja során a szilágysomlyóiak is lelkes bizalommal csatlakoztak az Erdélyi Párthoz, mely e hó 10-én pénteken a volt Magyar Párt folytatójaként intézőbizottsági ülést tartott Szilágysomlyón. Az intézőbizottságok küldöttsége közül számosan vettek részt. *Lipesei Gyula* pápai kamarás, plébános, a szilágysomlyói Magyar Párti tagozat volt elnöke nyitotta meg az ülést, üdvözölve a megjelenteket és *bárá Braunecker Antal* képviselőt. Aztán *bárá Braunecker Antal* képviselő emelkedett szólásra. Kifejtette, hogy az Erdélyi Párt tulajdonképpen folytatása, jogutódja a régi Magyar Pártnak.

Most, hogy visszatértünk az anyaországhoz, át kellett szervezni a pártot, anélkül azonban, hogy azokat az alapokat és kereteket, amelyek meg voltak, megszüntetni akarnók. Az *Erdélyi Párt* a Magyar Párt erkölcsi tartalékának igénybevételével dolgozik tovább, tehát csak az elnevezés — Erdélyi Párt — új. Ez elnevezéssel szükségesnek látták kihangsúlyozni, megőrizni az *erdélyi* magyarság egységét, amelyet megbolygatni igen káros volna. *Bárá Braunecker* képviselő beszéde végén határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet a megjelentek egyhangulag elfogadtak. Szövege a következő:

Határozati javaslat.

A Magyar Párt szilágysomlyói járási és városi tagozatának 1941. január 10-én megtartott „intézőbizottsági ülésén” egyhangu határozattal kimondja:

A Magyar Párt szilágysomlyói járási és városi tagozatának intézőbizottsága örömmel és megnyugvással veszi tudomásul, hogy az erdélyi képviselők csoportja Erdélyi Párt néven önálló politikai pártot létesít. Intézőbizottságunk megvan győződve arról, hogy az Erdélyi Párt a legalkalmasabb alakulat arra, hogy Erdély sebeit gyógyítsa és népének az anyaországi színvonalra való felemelését előmozdítsa.

Azt is örömmel és bizalommal veszi tudomásul intézőbizottságunk, hogy az Erdélyi Párt a kormánynak országvezetés szempontjából eddig követett irányát helyesli, aziránt teljes bizalmát fejezi ki és a kormányt az egyetemleges nemzeti érdekeket szolgáló és a nemzeti erők fokozására irányuló munkájában támogatja és hogy az Erdélyi Párt az erdélyi sajátos népi és gazdasági érdekek munkálásán kíván dolgozni és ezekben a kérdésekben minden köztéttség nélkül kívánja hallatni véleményét és érvényesíteni állásfoglalását.

Kimondja tehát intézőbizottságunk, hogy az eddigi egységgel fogja támogatni az Erdélyi Pártot és megskadályoz minden olyan mozgalmat, mely alkalmas volna arra, hogy a szilágysomlyói magyarok közt a 22 év alatt uralkodó példás egységet bármiként is veszélyeztesse.

A határozati javaslat elfogadása után üdvözlő sürgönyököt küldöttek szét gróf Teleki Pál miniszterelnöknek, gróf Bethlen Györgynek, gróf Béldi Kálmán, a Magyar Párt volt megyei s az Erdélyi Párt jelenlegi elnökének s *Bárá Jósika János* főispánnak, volt képviselőnek.

Soha többé...

Bárá Braunecker Antal, országgyűlési képviselő lankadatlan lelkesedéssel járja a falvakat. Szervező körútja eredményes is, mert mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadják. Ennek a járásnak magyar népe rendületlen egységgel s teljes öntudattal áll az Erdélyi Párt mellett.

Bárá Braunecker Antal képviselő ezen az elmúlt héten nemcsak a szilágysomlyói, hanem a krasznai járás községeit is bejárta. A somlyói járásban *Brandt József* földbirtokos és *Nagy György* birtokos kísérték, — a krasznaiában pedig *bárá Györfly Lajos*. Kitérő öröm fogadta mindenütt *Braunecker* képviselőt s egyszerűen megható volt az a hűség, amelyet a falvak magyar népe a *Braunecker* által oly benső meggyőződéssel, széles látókörrrel és nagy tudással propagált ügy iránt mutatott. Magyar népünk hű és higgadt. *Bárá Braunecker* jó munkát végzett. — Szerdán, január 15-én Szilágysomlyón jelent meg.

Lipesei Gyula, plébános nyitotta meg a szerdai gyűlést. Üdvözölte a képviselőt és a gyűlés résztvevőit. Kifejtette, hogy meg kell induljon az országtartó, országépítő munka. Tartsunk össze, mert egységben van az erő. Egyesüléssel kis dolgok is nagygyá lesznek, széthuzásokkal a nagy dolgok is megsemmisülnek. Ha valaha, úgy most van szükség minden erőre.

Bárá Braunecker Antal képviselő objektív rávilágítással tárta fel az erdélyi magyarság sorsjavító, terheket könnyebbitő jövőjét. Felszólította a népes gyűlést, hogy csatlakozzanak egyértelműleg az Erdélyi Párthoz, amely az erdélyiek nevében jóvátételt követel, jóvátételre tart igényt. Figyelmeztette az egybegyűlteket, hogy ne szakadjanak le az Erdélyi Párt összefogó egységéről, mert az nem pártharcokat akar, — mert nem pártharcokra van szükség, hanem a nagyobb darab kenyérre.

Minden igyekvéssel arra törekszik az Erdélyi Párt, hogy az erdélyiek is mielőbb elérjék a szabadon élő anyaországbeli magyar testvérek életszínvonalát. A Párt a kormányt támogatja hálából egyrészt, amiért felszabadítottak bennünket s azért is, mert az a kormány, amely erre képes volt, erős és hatalmas és nekünk szükségünk van segítségére. Az Erdélyi Párt azonban sajátos

erdélyi kérdésekben szabad kezét tartott fent magának, mert a speciális erdélyi érdekek elintézése mégis az erdélyieket érdeklő elsősorban. Éppen ezért, hogy az erdélyi ügyek elintézése biztosítva legyen, — kellett megteremtteni az Erdélyi Pártot, mely az erdélyi magyar érdekek védelmére van hivatva s arra, nehogy az anyaországbeli pártok martalékként szétszaggassák az erdélyi magyar egységet. Tartsunk össze, mert *soha többé* nem szabad megisméltödjön 1918—19! Soha többé ne léphesse át az ezeréves haza megszentelt határait ellenség. Beszéde végén kérte, hogy e zászlóbontással szemben bizalommal viseltessenek, mert ez az összeség élete megjavítására törekszik.

A báró Braunecker szónoki elánnal felépített, pompás beszédét lelkes tetszésnyilvánítás követte.

Közkívánatra dr. *Udvarny József* polgármester volt a következő szónok, aki beszédében megrázóan ecsetelte az erdélyi magyar kisebbség 22 esztendő gyötrelmeit. Most, hogy ennek immár vége lett azon igyekezzünk, hogy szebb és boldogabb legyen ez a haza, amelyért nem szüntünk meg a 22 év alatt szenvedni és imádkozni. Vannak sokan, akik nem érték meg a boldog visszatérést, de halottaink drága emléke is ösztökéljenek hősiesség kitartásra, testvéri egybeforrásra, hogy egy utat járjunk, egy célt szolgáljunk. Ez egység nélkül, melyet 22 év alatt a Magyar Párt jelentett, elbuktunk volna. És most az új nemzeti életre való szervezkedésnél, amely jobb gazdasági és kulturális élet felé vezet bennünket, erdélyieket, jól jegyezzük meg, hogy nekünk, magyaroknak nincs szükségünk világnézletekre, hanem arra, hogy a magyar Magyarországon magyar legyen. Nekünk nincs szükségünk világnézletekre, hanem arra, hogy a magyar Magyarországon ur legyen és ne szolgál! Amit nekünk akarnunk kell, az csak magyar lehet és nem más, mint: a magyar öntudaton, a magyar erőn, a keresztény magyar erkölcsön, a munkán és a szociális igazságon felépülő, szentistváni Nagymagyarország! (A hallgatóság helyeslő, közbeszólásai, viharos ünneplése sűrűn megmagakasztotta dr. *Udvarny polgármestert*, az évtizedek alatt lelkes és lankadatlan munkát végző magyarpárti ügyvezetőt beszéde folytatásában). Dr. *Udvarny polgármester* végezetül megköszönte báró Braunecker Antal képviselő megjelenését s szíves jóindulatába ajánlotta a várost, amelynek hűségéről már eddig is meggyőződést szerzett magának a képviselő.

Liptsey Gyula zárta be a gyűlést ismételtén köszönetet mondva mindazoknak akik megjelentek e zászlóbontáson és annak a reményének adott kifejezést, hogy dr. *Udvarny József* legalább lélekben nem áll ki a sorból, évtizedek óta nélkülözhetetlen értékes támogatásától nem fosztja meg a pártot. Kérte az egybegyűlteket, hogy tartsanak ki az egység mellett, egy táborba egyesüljenek mind a magyarok. A közgyűlés pedig mondja ki egyértelműleg, hogy egy szívvel-lélekkel csatlakoznak az Erdélyi Párthoz.

A közgyűlés lelkes hangulatban egyértelműleg csatlakozott és bizalmának tanujeleként rövid félóra alatt közel kétszázan lettek tagjai az Erdélyi Pártnak. Báró Braunecker Antal képviselőt nemcsak nagyszerű beszéde közben ünnepele, de a gyűlés végeztével személyesen is biztosították bizalmukról és nagyrabecsülésükről,

A propaganda a hadviselés szolgálatában.

A propaganda már ósidők óta kiegészítő része a hadviselésnek. Magyarátkozásaiban mindig a kor viszonyaihoz alkalmazkodott és azt használta fel, amit a kor kulturális helyzete eszközeiben rendelkezésre bocsátott. Célja mindig kétirányú volt. Egyrészt törekedtek a saját küzdőerőt küzdőakaratot és elszántságot növelni, másrészt az ellenfél erejét, bátorságát, harci kedvét, hadiértékét lecsökkenteni. Ezek a jelenségek mindig megnyilvánultak, ha az ellenség hadi előkészületei a közeli összecsapás lehetőségeire mutattak.

Fegyvere mindig a szó és szellem volt, hatása a lélekben a harcoló felek akaratán küzdőerő változásaiban mutatkoztak. Ennek következtében nagyrésze a hatása előre ki nem számítható, rendkívüli erőcsökkenéseket és erőtlenségeket jelentett, amely közvetlenül, vagy közvetett utakon jelentkezett.

Nemzeti történelmünk harcaiban is, mint kisérő jelenségek, különböző módon és különböző hatásokban mutathatók ki. Emlékszünk az Árpád-házi kalandozások korára, amikor a csodálatos hadisíkerök ósainkat egy évszázadon át való harca készítették és félelmetes harcmodoruk az ellenfelek imábafoglalt rettegéseit váltották ki; majd az augsburgi csatavesztés következményeire, amikor is visszavetítő „gyászmagyarok“ riasztó hírei alapján Géza fejedelem a további kalandozásokat megtiltotta és a magyarság állandó letelepedését rendelte el. Az így közvetett vonalon jelentkező propaganda hatása előbbinél az évszázados harcra, utóbbinál a harc megszüntetésére vezetett.

A tatárok a leigázott törzseket maguk előtt hajtották és azok rémületes elbeszélései révén igyekeztek az ellenségéül félelmet előidézni.

Csodálatos eredményeket ért el Kapisztrán János sereggyűjtő szónoklataival. Egyéniségében rejlt hűvérével hadsereget teremtett, pedig a magyar nyelvet nem is ismerte, a nép nagyrésze szónoklatait meg sem értette.

Ugyanilyen hatásokban mutathatók ki a kereszties hadjárat propagandái.

Napoleon a magyarsághoz intézett proklamációjával az osztrák harcolók erejét akarta csökkenteni a magyarság elválasztásával.

Kossuth lángoló szónoklatai a magyar honvédséget teremtették meg.

A világháború alatt különösen az angolok fejlesztették ki a propaganda szervezetüket. Nothcliffe lord újságfejedelem által irányított szellemi harc a központi hatalmak haderejét volt hivatva elsősorban kikezdeni és ennek küzdőerejét felmorzsolni. Ehhez hozzájárult Wilson amerikai elnök híres 14 pontja, amely a várható tisztességes béke reményében az ellenfelet végeredményben a fegyverek letételére bírta. Ezzel a propaganda a háború befejezésének egyik legfontosabb faktora lett.

A központi hatalmak a harcra ezt a nemesnek nem nevezhető, de igen eredményes eszközt nem méltatták kellő figyelemre és nagy horderejét nem látták át. Kihatásaira csak akkor döböntek rá, amikor a világ közvéleményében az ellenük való megnyilvánulásokat utólag tapasztalhatták. Ez a békekötések szellemében tombolta ki magát legteljesebben.

A világháború után elsősorban a németek voltak azok, akik a propaganda eszközt, a technika minden vonalán, a legteljesebb mérvben beállították a politikai berendezésük és haderejük kiépítésének szolgálatában. A nemzet öntudatának visszaadására és a nemzet méltóságának visszaállítására törekedtek. Ezért elsősorban haderőre volt szükségük. Ennek érdekében soha nem látott propaganda tevékenységbe kezdtek az államon belül, hogy a népet a cél érdekében egységesse tegyék. A népies és hadierőnek felvonulások, diszelvek, ünnepek és egyéb más módon való bemutatása elsősorban a nemzet lelkierejének bámulatos megacélosodását eredményezték. A szárazföldi, légi és tengeri haderő gyors megteremtése és fejlesztése lehetővé tették a politikai sikereket és területi gyarapodásukat, amik békés formában való bevonulásuk révén katonai diszelvevölásokká fejlődtek. A kifejlesztett erő pedig alkalmas volt a propaganda részére arra, hogy az ellenféllel szemben a mindenkor katonai fölényt kellek ki-domborítsák.

A ma folyó háborúban a propaganda lankadatlanul folyik tovább. Ez legfőképpen a hadisíkerök válaszában, a hadijelentések szólamában jut kifejezésre. Irodalma és anyaga tehát határtalan. Eredményeit és működését mindannyian eléggé látjuk.

A helyesen vezetett propagandának egyik alapfeltétele, hogy a valóságot vagy a lehető valóságot hangoztassa. Hogy a megtévesztő propagandának mily káros hatása van azt a német-lengyel háborúban a lengyelek részéről tapasztalhattuk, mely a német haderőt erőtlenné kezdetleges mivoltában tárta a haderő tagjai elé. Eredményét ismerjük.

A haderő szolgálatában működő propagandának elsőrendű hivatása, hogy a saját nemzete felé a haderő szükségességét, erejét, ütőképességét és fejlesztését propagálja, az ellenfelel pedig, a saját erő biztos tudata mellett, lehetőleg a valóságot megközelítő, de a saját fölényt tudatát mégis elősegítő adatokat és híreket közöljön. Ez egyébként minden honpolgárnak is elsőrendű honfői kötelessége.

Aki a propagandával saját nemzetét akarta megtévesztetni, az csak az ellenfél ügyét segíti elő.

A szilágyosomlyói Gazdakör hírei

Esti tanfolyamot fognak tartani s olvasókört rendeznek be.

Az Erdélyi Magyar Gazda Egylet múlt év december 8-án Szilágyosomlyón is megalakította a Gazdakört. Ezen a gyűlésen választották meg egyhangulag, az elnökség tagjait is a szilágyosomlyói birtokosok közül. Elnök lett *Brandt József*, tiszteletbeli elnök Dr. *Udvari József*, alelnökök Dr. *Kereszties Dániel*, id. *Szabó István*, *Janó István*, ügyész Dr. *Szentpétery Elemér*, titkár *Donogány Gergely*, jegyző *Hummel Károly*, ellenőrök *Gyulay Sándor*, *Bacsádi Sándor*.

A Gazdakör tagjai ebben az évben már a második vasárnap délelőtt gyűltek össze a Városháza tanácstermében, hogy az előadók ismertetését, tanácsait meghallgassák. Minden alkalommal új és új tagok kérték felvételüket. Az utolsó gyűlésen *Zsigmond Ákos* a kolozsvári EMGE kiküldötte is részt vett, buzdítva a Gazdakört az összetartásra s a minnél szélesebb körű beszerzésre. Ismertette azokat az erkölcsi és anyagi előnyöket amelyekben az EMGE útján a kormány a Gazdakörök tagjait részesíti.

Ezen az utolsó gyűlésen összeírták azok névsorát akik az esti tanfolyamon részt óhajtanak venni. Ott helyben több mint harmincan feliratkoztak és így a közeljövőben már meg is kezdik az esti tanfolyamot amelyen főként a szőlőszet, borászat s állatnevelés gazdaságosabb és újabb módzataira oktatják ki a gazdákat. Az esti kurzust a Mozart féle házban fogják tartani. Ugyanis a város jóvoltából itt talál helyiséget a Gazdakör olvasóköre is. *Farkas József* földbirtokos volt az első aki az Olvasókör részére könyveket ajánlott fel. Példáját biztosan többen is követni fogják mihamar. Ezen a gyűlésen értesítették a Gazdakör tagjait, hogy a Simonek-féle harminc holdas birtok 1 és 1/2 holdas parcellákban eladó. Azok a gazdák akik vásárolni óhajtanak az elnökségéi jelentkezzenek.

A Gazdakör minden vasárnap délelőtt 11-kor összegyűl, hogy meghallgassa és megvitassa az őket érdeklő dolgokat.

— Terménytulajdonosok figyelmébe. A polgármesteri hivatal felhívja mindazokat a termelőket malmosokat és kereskedőket, akiknek buza, rozs, árpa, zab, tengeri stb. készletük van, hogy készleteiket ajánlják fel önként megvételre vagy a „Futurának“, vagy a jogosult malomnak, illetve a jogosult kereskedőnek, mert ellenkező esetben hatósági igénybevétel fog bekövetkezni, illetve elrekvirálás. Mindenkinek érdeke tehát, hogy fentemlített készleteket, vagy a helybeli malmalomnak, vagy a „Futura“ helybeli bizonymányosának, *Donogány Gergely* urnál felajánlja megvételre.

HIREK

— Munkát kér a „Szilágyosomlyó” olvasóitól egy szegény családos szücsmester. A „Szilágyosomlyó” olvasó közönségének szives figyelmébe ajánljuk Kaluger Simon szücsmestert, aki bár román ember, de jó magyar érzelmű és kijelentése szerint magyar akar lenni. Ugyanis a felesége Sájter Róza, szilágyosomlyói magyar nő s első szülött fiocskájuk is szintén magyar. Kaluger Simon Torda megyei illetőségű és a bécsi döntés idején a román hadseregben szolgált. Mivel nem akart elszakadni Szilágyosomlyón élő magyar családjától. Feleségétől, annak rokonaitól és kis fiától, szüleivel, fajtájával nem törődve elszökött a román hadseregből, tized magával, akiket ő toborzott össze, teljes katonai felszereléssel, amelyet annak idején be is szolgáltatott a katonai parancsnokságon. Sajnos munkája kevés akad, az utóbbi hetekben pedig teljesen munkanélkül a legnagyobb nélkülözések között tengődik kis magyar családjával. Arra kéri a jószívű embereket, segítsenek munkával rajta, mert már nem bírja tovább a tél inséges szenvedéseit s ha nem tud gyorsan munkához jutni, feleségével ártatlan kicsi fiával együtt a halálba menekül. Olosón és szépen dolgozik. Nagyon kérjük kedves olvasóinkat, hogy segítsenek a kis családon. Kaluger Simon elvállal szörme, bunda javítást, tisztítási munkát, bekecs készítését és nemcsak szörme kucsmák, de Bocskay sapkák készítését is. Hiszünk, hogy a megértő, mások nyomora iránt fogékony lelkű emberek alkalmat adnak Kaluger Simonnak arra, hogy a magyar hazában jó magyarrá válva, derék magyarrá nevelhesse fel kis fiát és ne kényszerüljön szegénysége miatt öngyilkosságba menekülni. Ha valaki állandó alkalmazást tudna adni akár szakmájában akár más állásba is szívesen elmegy. Címe Kaluger Simon Szilágyosomlyó Felsőcsörgő (Felsővár) u. 8.

— Kitoloncoltak az országból egy kuruzsló cigányasszonyt. Nagy Mária, öreg cigányasszony ellen kuruzslásért indított eljárást a helybeli m. kir. rendőrség. Meg is büntették öt napra, amelynek kitöltése után kitoloncolták az országból, miután nem magyar állampolgár. A vén cigányné igen primitív módon „kezelt” áldozatait. Ráolvasással gyógyította a betegeket, a boldogtalan szerelmeseknek bájtalt kotyvasztott és bűvös erejű, pertliket árult, amelyeket ha a nyakában visel a reménytelen szerelmes, könnyen megtudja hódítani szerelme tárgyát. A ravasz kuruzslónő sok hiszékeny embertől csalt ki pénzt és értéktárgyakat. A betegek természetesen nem gyógyultak meg, a boldogtalan szerelmesek sem lettek boldogok. A becsapottak bosszúja azonban utólrta Nagy Mária, aki nem fogja többé rászédni a babonás embereket.

— A sertésbőrt is értékesíteni fogják. Az 58.200/1940. I. p. M. sz. rendelet értelmében minden hentes és sertésvágó vállalat köteles az általa havonta levágott, élőszuliban 130. kg. súlyu, vagy ennél nagyobb sertések harminc %-ának bőrét lefejteni. Nem kell a sertés fején és lábán (combján) levő bőrt lefejteni. Fenti rendelet ellen vétők kihágást követnek el és súlyosan megbüntették.

Ha bármilyen ajándéktárgyra

van szüksége, forduljon bizalommal a

Lázár-céghez,
ahol bármilyen ajándéktárgy
jutányosan beszerezhető.

Szépirodalmi könyv- és kottaujdonságok
„Lázár”-nál!

Egy érdekes születésnap.

A világháború elején, mikor még a hősi lelkesedés s az elmélet több volt, mint a tapasztalat nyújtotta tudás, a rohamoknál és a kisebb összeütközéseknél is rendkívül sok volt a fejsérülések száma. Golyó, kard, gránát, srappelszállók és robbanásdobta kő legérzékenyebb célja a fej volt, ami az egyszerű sapkában, vagy jobb esetben bőrcsákóban alig, vagy semmi védelmet nem kapott.

Professzor dr. Bier a St. Quantini katonakórház főorvosa volt az, aki egyik jelentésében felhívta a hadsereg főparancsnokság figyelmét a rengeteg fejsérültrre, amit — szerinte — fejformájú acélsisakkal a minimumra lehet csökkenteni, mert a fejsérülések legtöbbször olyan volt, hogy ha a fejet csak egy vékony acélsapka védte volna, akkor a sérülések nem történhetek volna meg a súlyos sérülések pedig enyhébbek lettek volna.

Professzor dr. Friedrich Schwerd volt az aki az első sisak tervét elkészítette, aki nemcsak célszerűségi szempontokat tartott szem előtt, de esztétikai szempontból is igyekezett a sisak formáját kialakítani. Két hónap alatt többféle alakú sisak került kivitelezésre, melyek lövési ellenállásait a Berlin közelében lévő rumerdorfi lőtérrel tették vizsgálat tárgyává. Az eredmények professzor Bier elgondolásait igazolták és 1915 november 23-án a hadsereg főparancsnokság elrendelte az acélsisakok bevezetését, melyet nagy sikerrel próbáltak ki. 1916 januárjában a Verdun körüli rohamosapatok 30.000 acélsisakot kaptak, melyek formája nagyjából megfelelt a mi acélsisakjaink mai formájának.

A verduni harcokban tökéletesen beváltak ezek az „acélsisakok” (ahogy a bakák elnevezték). Rengeteg emberéletet óvott meg ez az egyszerű találmány, amely most huszonöt éves. Ma már az egész világ katonái hordják ezeket a különböző alakú acélsisakokat, ami egymagában is elég ok volna arra, hogy e különös születésnapról megemlékezzünk.

Meghívó.

A SALAJANA BANK R. T. szilágyosomlyói pénztintézet ez uton hívja meg részvényeseit 1941. február 12-én d. u. 3 órakor intézeti székházában tartandó

közgyűlésére

melynek tárgysorozata a következő:

- 1., A közgyűlés vezetőségének kijelölése.
- 2., Az igazgatóság jelentése és az 1940. üzletév mérlegének bemutatása.
- 3., Az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentésének megadása.
- 4., A megüresedett igazgatósági és felügyelőbizottsági tagságok betöltése.
- 5., A vezérigazgatói állás betöltése.
- 6., Indítvány az intézet új szervezésére.
- 7., Esetleges indítványok.

Amennyiben a fentmegjelölt napon a részvényesek nem jelennek meg megfelelő számban úgy az alapszabályok 32. szakasza értelmében a közgyűlés más meghirdetés nélkül 1941. március 3-án délután 3 órakor tekintet nélkül a megjelenő részvényesek számára fog megtartatni.

Szilágyosomlyó, 1941. január 13.

Az IGAZGATÓSÁG.

Téglagyár bérbeadó!

Értekezni:

Farmathy Samu ügyvédnél,
Magura utca 37.

Versenyárgyalás.

A m. kir. „Kapisztrán János” 13. honvéd kerékpáros zászlóalj közötkezési bizottsága Szilágyosomlyó, versenyárgyalást hirdet a zászlóalj részére szükséges hus, zsir stb. és tej szállítására.

A szükségelt cikkek:

Marhahus	80.000 kg.
Sertéshus	20.000 kg.
Sertészsír	10.000 kg.
Kolbászárú	2.500 kg.
Sózott szalonna	3.000 kg.
Juhhús	10.000 kg.
Füstölt szalonna	3.000 kg.
Tej	40.000 lit.

A versenyárgyalás helye és ideje: szilágyosomlyói laktanya, gazdasági hivatala, 1941. évi január 29-én d. e. 10 óra.

A részletes szállítási feltételek a nevezett gazdasági hivatalban reggel 8 órától 20 óráig megtekinthetők.

M. kir. „Kapisztrán János”
13. honvéd kerékpáros zászlóalj
közötkezési bizottsága.

M. kir. rendőrség zilahi kapitánysága.

7/24—1941 szám.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminiszter ur 91.000—1940 számú rendelete értelmében, Szilágy vármegye területén levő román rendszámú gépjárműveket (a mezőgazdasági traktorok kivételével) Zilahon a rendőrkapitányságon működő bizottság a következő sorrendben fogja megvizsgálni.

1941 január 13-án 8—12-ig megjelennek Zilahon, Krasznán, valamint a zilahi és krasznai járás községeiben tárolt összes gépjárművek.

1941 január 14-én 8—12-ig megjelennek Szilágyosomlyón, Zsibón, valamint a szilágyosomlyói és zsibói járás községeiben tárolt összes gépjárművek.

1941 január 15-én 8—12-ig megjelennek Szilágyosehben, valamint a szilágyosehi és alsószopri járásban tárolt összes gépjárművek.

1941 január 16-án 8—12-ig megjelennek Tasnádon, valamint a tasnádi járás községeiben tárolt összes gépjárművek.

1941. március 6-án megjelennek a fenti napokról elmaradt gépjárművek.

A fenti rendelet értelmében 1941 évi február 28-ig kérelmezni kell a román gépjárművezetői igazolványoknak a kicserélését, a díj 2 pengő.

1941 február 28 után kérelmezett román gépjárművezetői igazolványok kicserélési díja 6 pengő.

Ugy a gépjárművek megvizsgálásával, mint a gépjárművezetői igazolványok kicserélésével kapcsolatos tájékoztató hirdetések a körjegyzéseken, illetve községi elöljáróságokon Szilágyosomlyón a rendőrkapitányságon és a városban vannak kifüggesztve. A gépjárművezetői igazolványok kicseréléséhez szükséges jelentkezési lapokat egyszerű levelezőlapon esaközölt kérésre díjmentesen küld a zilahi rendőrkapitányság.

Zilah, 1941 január 5.

Elek Ferenc.
m. kir. rendőrkapitány
a kapitányság vezetője.

Budapest VIII. Üllői ut 60.
KÉRJE MINDENÜTTI!

Fényképész amatőrök!

A mai nappal kezdődőleg pályázatot hirdetünk szilágysomlyói fénykép-felvételre.

Lehet általános felvétel, utoarészlet, vagy épület.

Kép nagysága lehet: kb. 10x15 cm.

Pályadíj:

minden elfogadott és sokszorosításra kerülő kép után

20 Pengő!

„Lázár” könyvkereskedés.

Amig'On alszik

a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhe és fájdalommal kiürülést. Kellemes hashajtó: **DARMOL**

Szilágysomlyó m. város polgármesterétől.

197—1941 kig.

Hirdetmény.

Ertesítem az érdekelteket, hogy a románok által repülőter céljaira kisajátított, illetve kijelölt, a várostól keletre levő területet a honvédelmi igazgatás nem veszi igénybe és így a tulajdonosok azokat korlátlanul használhatják.

Szilágysomlyó, 1941 január 14.

Dr. Udvary József
polgármester.

Felhívás.

Lépjén be a

„Magyar Muzsikabarátok táborába“

és fizessen sürgősen elő a legdivatosabb zongora- vagy harmonika kottákra,

melyeket a példányonkénti 2.—, 4.— pengő helyett féláron kap, mert

20 példány zongora
vagy

12 füzet harmonika

legújabb sláger és dal (film, operett, tánczene és magyarnóta) előfizetési ára 24— pengő, mely havi két pengős részletekkel is törleszthető. Az előfizetés egy évre kötelező.

Zongora kiadványok negyedévenként (március, június, szeptember, december).

Harmonika kiadványokat pedig havonta a befizetés arányában költségmentesen szállítjuk. A kiadásra kerülő művek ifj. Jahn Antal zeneszerző, harmonika művész könnyen játszható átiratai. A basszushangok és akkordok hangjegyzábrázolásai kívül még betűkkel is jelezve vannak, tehát a művek lejátszásához a basszuskulcs ismerete sem feltétlenül szükséges. Az átiratok kisharmonikán is előadhatók.

Ha a „Magyar Muzsikabarátok” táborába belépni óhajt, úgy fizessen be 4.— pengőt (az első és utolsó havi részlet fedezésére) kiadóhivatásunkba, hivatközzön ezen felhívásra, közölje pontos címét és azt, hogy milyen kottákra (zongora, vagy harmonika) vonatkozik előfizetése.

Alkalmazottak után lerovandó
fizetési adójegyzék kapható
Lázár könyvkereskedőnél!

Keresztény magyar segédet

azonnali keresünk!
belépésre
Schwartz Ignátz cég.

M. kir. rendőrkapitányság Szilágysomlyó.

Szám: 17/1941.

HIRDETMÉNY.

Elveszett 1940. december 21-én a város területén egy darab fekete, bőr, villámzáras pénztárca 3 db, 10 pengős, egy román személyazonossági igazolvány a más apró tárgyakkal.

A megtaláló a büntetőjogi következmények mellett 8 napon belül szolgáltatassa be a rendőrkapitányságnál.

Szilágysomlyó, 1941. évi január hó 13-án.

A rendőrkapitányság vezetője:
Dr. Kovács—Buna sk.
m. kir. rendőrfogalmazó.

Eladó ház!

Van benne: 2x2 szoba,
konyha udvari lakás,
1x3 szoba, konyha stb.
és egy jó üzlethelyiség.

Jó tőkebefektetés, jövedelmező!

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

M. KIR. RENDŐRKAPITÁNYSÁG SZILÁGYSOMLYÓ

RENDELET.

A 39820—1921. B. M. rendelet 38. §-a alapján a közbiztonság érdekében a következőket rendelem:

1. §. A rendőrhatalóság területén éjjeli szállásadás csak az foglalkozhatik, aki erre a rendőrhatalóságtól engedélyt nyert.

2. §. Az engedélyt a rendőrhatalóság, súlyosabb természetű, vagy ismételt mulasztás, illetve szabálytalanság esetén, továbbá rendészeti és közbiztonsági okokból, egyéb esetben bármikor, azonnali hatállyal vissza vonhatja.

3. §. Engedélyes az engedély feltételeit feltétlenül a legpontosabban betartani köteles.

4. §. Amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el a rendelet alapján 100 (Egyszáz) Pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő az, aki a rendelet 1 és 3 §-ainak rendelkezéseit be nem tartja, vagy megszegi.

5. §. E rendeletbe ütköző kihágások felett I. fokon a m. kir. rendőrség szilágysomlyói kapitányságának vezetője, vagy helyettese, illetve a belügyminiszter által, a rendőri büntető bírósággal megbízott tisztviselő, II. fokon a m. kir. rendőrség Vidéki Főkapitánya, III. fokon pedig a belügyminiszter bíraskodik.

Ez a rendelet a kihirdetést követő 24 óra elteltével lép életbe és kifejezett megújítás nélkül 1942. évi december hó 31-ig érvényes.

Szilágysomlyó, 1941. évi január hó 10-én.

A rendőrkapitányság vezetője:
Dr. KOVÁCS—BUNA KÁROLY
m. kir. rendőrfogalmazó.

Egy teljesen új, egész finom
Szmoking-öltöny
középtermetre eladó!

Marmorstein M. klósnál
Vármegyeház utca 11 szám alatt.

Hirdessen a „Szilágysomlyó”-ban!

M. KIR. RENDŐRKAPITÁNYSÁG SZILÁGYSOMLYÓ.

Rendőrhatalósági rendelet.

A közrendet, nyugalmat és esendőt közvetlen fenyegető veszedelmek elhárítására a 39820—1921 B. M. számú rendelet 38. §-ában biztosított jogkörömnél fogva a következőket rendelem:

1. §. Amennyiben cselekménye súlyosabb büntetés alá nem esik, kihágást követ el a rendelet alapján 100 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

1. Aki nyilvános helyen botrányt okoz és a közrendet megsérti.

2. Aki belterületen dobál, parittyázik, riasztó pisztollyal vagy más lőfegyverrel alapos ok nélkül lő.

3. Aki más ajtaján, ablakán, kerítésén szobájába vagy udvarába bármi tárgyat bedob.

4. Aki a városi közterek, parkok ültetvényeit, gyepágyait heveréssel rongálja, összetapossa, padjait fekvésre használja.

5. Aki mint háztulajdonos vagy ezek megbízottja a ház utcára szolgáló kapuját október 1-től március 31-ig 21 órán, április 1-től szeptember 30-ig 22 órán tul nyitvatartja, vagy a kaput az előbbi időpontok közt 6, az utóbbiban pedig 5 óra előtt véglegesen kinyitja.

6. Aki mint háztulajdonos, vagy ennek megbízottja a házban, hol bérlők is laknak a sötétség beálltától a kapuzárásig a zárt kapualjat és a lépcsőfeljáratot állandóan nem világítja ki, kapuzárás után pedig amennyiben ennek szükség felmerül nem teszi lehetővé a kapualj és lépcsőfeljárati kivilágítását.

7. Aki ablakot, kaput, kerítést, redőnyt, ok nélkül döngöl, vagy csengőt ok nélkül megszólaltat, ajtót, ablakon ok nélkül bekiabál.

8. Aki a város belterületén zárt vagy nyílt helyen felszerelt rádióvevő készülékkel, hatósági engedély nélkül a nyilvánosság számára, bárminő célből hangosan valamely rádióanyagot közvetít.

9. Aki nyilvános helyen indokolatlanul zajt üt.

10. Aki épületek belsejében a nyilvánosság jellegével bíró területekre kiható zajt okoz.

11. Aki ingatlanon, vagy azok tartozékain bárminő tárgyat oly módon helyez el, hogy a zajával a köznyugalmat megzavarja.

12. Aki április 1-től szeptember 30-ig 23 órán, október 1-től március 31-ig 22 órán tul tekejátékkal, hangos rádiózással, dalolással, hangszerezen való játéssal vagy bármely eszközzel és módon az éjjeli nyugalmat és a közesendőt zavarja, vagy ezen cselekményeket április 1-től szeptember 30-ig 6, október 1-től március 31-ig 7 óra előtt elköveti.

13. Aki nyikorgó, kenetlen fékberendezéssel közlekedik.

14. Aki nyilvános helyen (helyiségben, közlekedési eszközön) felesleges és kellő gondossággal elkerülhető zajt okoz és ezzel a köznyugalmat háborítja.

15. Aki sajtóterméket versengő ordítással október 1-től március 31-ig 21 óra, április 1-től szeptember 30-ig 22 óra után hangos szóval kínál.

2. §. E rendeletbe ütköző kihágások felett elsőfokon a m. kir. rendőrség szilágysomlyói kapitánysága, mint rendőri büntető bíróság, II. fokon m. kir. rendőrség Vidéki Főkapitánya, III. fokon pedig a m. kir. belügyminiszter bíraskodik.

3. §. Ez a rendelet a kihirdetést követő 24 óra elteltével lép életbe és kifejezett megújítás nélkül 1941 év december hó 31 napjáig érvényes.

Szilágysomlyó, 1941. évi január hó 13-án.

A rendőrkapitányság vezetője:
Dr. KOVÁCS—BUNA KÁROLY
m. kir. rendőrfogalmazó.

Bútor

használtat azonnal
a következő címen
veszek!

Tanitónó, Varsolcz.

IRÓALJAZAT ÚGY BÖRBN,
MINT PEGAMOIDBAN
Kaphatók: „LÁZÁR”-nál.

Folyó hó 21-től
Dr. Bergl Jenő fogorvos rendelésében
a rendelések ismét
megkezdődnek

Dr. Goldfried Ilona
fogorvosnő vezetése alatt.